

PROPRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Cl. regulamentului de aplicare a tarifului comercial, categoria V.

Unitatea

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foate înscrise în Registrul de
Publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2—1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 300 Lei

Pe 6 luni . . . 180 Lei

Pentru străinătate 900 L i

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Adunarea „Astrei“

Încă o adunare generală a „Asociațiunii“ — după toate semnele: ultima! — la care jumătate din despărțămintele și membrii ei n'au putut participa. Și, ca totdeauna dela 1940 încoace, absența lor a determinat și astădată caracterul și spiritul întrunirii. Nici acum nu a putut fi vorba de serbări, cum se obișnuia în vremurile bune, ci a trebuit să ne mulțumim cu o ședință gravă, pentru isprăvirea agendelor administrative. Din același motiv, nu s'a putut face alegerea unui nou Comitet Central, chestiune în care așteptăm să-și poată spune cuvântul toți cei îndreptățiți.

Până atunci, toate energiile și grijile neamului se îndreaptă în chip firesc spre grăbirea marelui dreptăți, care va face posibilă și „Astrei“ reluarea tradițiilor din trecut și reîntarea în normal a activității. Sub acest semn și în acest spirit s'a desfășurat nu numai adunarea generală însăși, ținută la Sibiu în 26 Sept. c., în cadrul căreia reprezentanți autorizați ai vieții ardelenesti au dat expresie categorică nesdruncinatelor postulate ale dreptății (Iuliu Moldovan, II. PP. SS. Nicolae Bălan și Valeriu Traian Frențiu, General Macici, Iuliu Hațieganu), ci și toată activitatea de un an a centrului și a despărțămintelor rămase în țara liberă.

Așa se explică, de sigur, noul suflu de viață care trece prin rândurile „Astrei“. După datele și cifrele Raportului general, anul trecut trebuie socotit ca cel mai activ din tot trecutul Asociațiunii. Nici odată contactul cu mulțimile, în forma conferințelor, serbărilor, și școlilor țărănești, n'a fost atât de intens ca acum. În același scop, „Astra“ are acum și o bună gazetă poporată, „Foata Poporului“, pe lângă vechea revistă „Transilvania“ străbătută și ea de nouă viață, și „Gazeta Transilvaniei“ dela Brașov, destinate în prim rând păturei intelectuale. Deasemenea și numărul membrilor (în total c. 15 000) este cel mai mare pe care l-a avut vreodată venerabila noastră vatră de lumină.

Totuși, în ciuda acestor realizări laudabile, nerăbdarea noastră ar fi dorit mai mult pentru grăbirea biruinței. — În vremile de răscruce la care ne găsim, „Astra“ are durosul privilegiu de a fi singurul cadru general de organizare a străduințelor noastre de mai bine în afara instituțiilor de stat. Firesc ar fi deci ca în rândurile ei să militeze nu „mulți“, ci fără excepție toți cei ce au un cuvânt de spus, un dram de energie de sacrificat pentru pregătirea viitorului. La fel, adunările ei generale trebuie să fie adevăratul și idealul nostru Parlament, în care să se rostiască fără șovăire cuvântul Ardealului potrivit sentimentului general al neamului, spre a fi călăuză de îndreptare pentru drumul nostru de mâne.

Isvor de tulburări

În Monitorul Oficial No. 222 din 22 Sept. 1943 a apărut un Decret-Lege de importanță excepțională. În titlu se spune că ținește „complectarea art. 37 din legea pentru regimul general al Cultelor“ (din 22 Aprilie 1928). În realitate, stăm în fața unei schimbări radicale a uneia din prevederile fundamentale ale numitei legi, cum se poate vedea din textul noului decret, pe care îl publicăm aci în întregime:

ART. I. Dispozițiunile art. 37 din legea pentru regimul general al Cultelor din 22 Aprilie 1928, se completează după cum urmează:

„Comunitățile bisericesti locale își pierd dreptul lor de proprietate și posesiune asupra bunurilor respective, când majoritatea credincioșilor lor a trecut la comunitatea locală a altui cult.

În acest caz bunurile trec de drept în patrimoniul comunității bisericesti locale a majorității credincioșilor cultului părăsit, fără nici o despăgubire“.

ART. II. Orice hotăriri judecătorești, chiar definitive, contrare dispozițiilor prezentei legi sunt nule de drept.

ART. III. Părțile interesate vor putea invoca dispozițiunile art. 2, pe calea contestației la executare sau pe calea dreptului comun.

Hotăririle de primă instanță, pronunțate în procesele intentate conform prevederilor acestui articol, sunt executorii.

ART. IV. Orice dispozițiuni de lege

Avem impresia că acest rost, impus de apocaliptica învălmășire a evenimentelor, „Astra“ nu l-a împlinit mulțumitor. Ședința din preziură a Comitetului Central, care s'a ținut cu participarea Căpeteniilor noastre bisericesti, a dlui Iuliu Maniu și a unui mare număr de membri, cu discuțiile ce s'au încins, în jurul celor două chestiuni dela ordinea zilei: serbarea zilei de 1 Decembrie în acest an jubilar, apoi fixarea unui program minim de valori fundamentale care urmează să fie trecute în conștiința publică spre a se asigura creșterea normală, fără sguduiri, a vieții românești — a avut ceva din aerul de zile mari, pe care l-am fi dorit și mai puternic în ședința adunării generale. — Oricum, începutul s'a făcut. Trebuie să mergem înainte pe acest drum, fără șovăire și fără zăbavă!

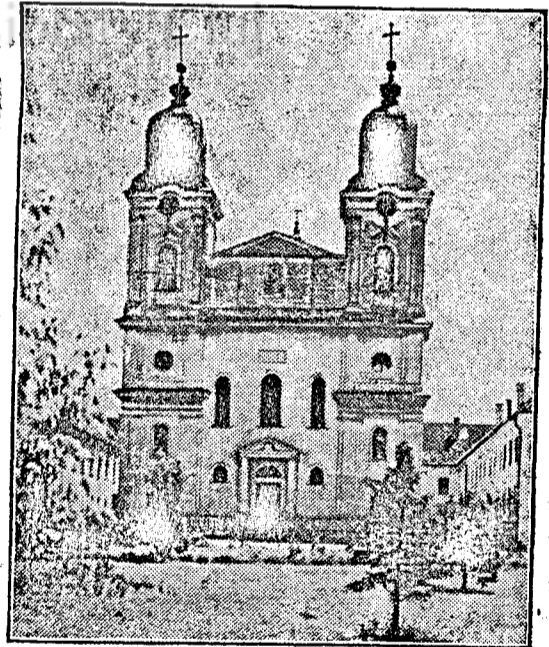
sau regulament contrare legii de față, sunt și rămân abrogate.

Dat în București, la 21 Septemvrie 1943.

ANTONESCU
Conducătorul Statului
și Mareșal al României

Prof. I. Petrovici
Ministrul culturii naționale
și al cultelor

Rezervând pentru altă dată comentariile ce vom mai putea publica, dăm astă dată memoriul trimis în cauză Dlui Mareșal Ion Antonescu de către conducerea Secțiunii Arhidiecezane a „Asociației Generale a Românilor Uniți“, care pune în lumină cu totul obiectivă urmările grave ce le va avea, fără îndoială, punerea în aplicare a acestui decret:

Calea mântuirii

Cuvânt rostit de I. P. S. Sa VALERIU TRAIAN FRENȚIU la adunarea generală a „Astrei“, ținută la Sibiu în 26 Sept. 1943]

Am primit cu bucurie invitarea specială ce mi s'a făcut pentru Adunarea Generală de azi. M'am bucurat foarte mult văzând că On. Comitet Central, potrivit tradiției din bătrâni, poartă pe membrii Astrei, ca înainte de a veni la ședință, fiecare să asculte s. liturgie în biserică sa.

Înaintașii noștri și strămoșii noștri tot așa făceau: orice lucru bun îl începeau întru numele și întru frica Domnului. Și înaintea oricărei adunări ascultau s. Liturgie. Pentru această frică și ascultare de Dumnezeu și de poruncile lui, bunul Dumnezeu a căutat spre neamul acesta al nostru și cu un sfer de veac în urmă

ne-a învrednicit de întregirea hotarelor așa cum era și răspândirea neamului nostru și cum ni se cuvenea.

Pentru toate acestea, în loc să-i mulțumim lui Dumnezeu, am lăcomit și la ziua Domnului și nu ne îndestulim cu cele 6 zile pe cari ni le-a dat Domnul să ne câștigăm cele de lipsă pentru hrană și îmbrăcăminte, ci folosim și a 7-a zi, ziua Domnului, pentru afaceri, pentru ședințe, conferințe și distracții, pentru lucruri cari pot să fie de folos, dar cari nu trebuie făcute chiar în timpul când în bisericile noastre se slujește s. liturgie, reținând dela ascultarea s. liturgii pe credincioși, mai ales impunându-le tot felul de îndatoriri.

Iar la sărbători naționale și la înalte inspecții, chiar și în zile de Duminică ori sărbători, sfânta liturgie se înlocuiește cu o sfeștanie, și aceea cât mai scurtă.

Asifel să nu ne mirăm dacă bunul Dumnezeu ne mai lovește cu șchiocul său, — dacă după abia 21 ani permite dușmanilor vecini să ia din pământul românesc o parte din răsărit, alta dela miazăzi și alta dela apus.

Dacă vom trece sub ochi numai câteva pagini din s. Scriptură ne vom convinge, că războaiele cu tot convoiul de nenorociri cum sunt celea de acum, nu sunt decât avertismente din partea lui Dumnezeu, cu scopul de a întoarce pe cei rățaciți — indivizi și națiuni — de pe căile rele pe cari au apucat, readucându-i la calea adevărului, a credinței și a ascultării de Părintele tuturor milnelor.

Așa cetim d. p. în Cartea Facerii, că oamenii înrăutățindu-se, bunul Dumnezeu a hotărât să-i ștergă de pe fața pământului, și a mântuit numai pe Noe cu ai săi, pentru că era bărbat drept și desăvârșit în neamul său. (Fac. 6, 5—9).

În aceeași carte cetim, că pentru fărâdelegile locuitorilor au fost nimicite cetățile Sodoma și Gomora, și numai Lot cel curat cu inima și neprihănit s'a mântuit (Fac. 19, 25).

Și când „poporul ales“ al Vechiului Testament s'a lăpădat de Dumnezeu, călcând legile dumnezeiești și închinându-se la dumnezei străini, a căzut în robia Asirienilor și a Babilonului, de unde n'au scăpat decât atunci când tot poporul, mărturisindu-și păcatele, a făcut un nou legământ

cu Dumnezeu, făgăduindu-i că de aci înainte va păzi legea, va da din nou zeciuiala, uitată de atâta vreme, va ținea ziua Domnului, va aduce pârga roadelor în casa Domnului, și va împlini toate după cum era prescris. (v. Esdra 10, Nehemia 10).

În zilele noastre războiul cel mai groaznic al tuturor vremurilor s'a deslănțuit fiindcă, precum zice Psalmistul: „toți s'au abătut, împreună netrebniți s'au făcut, nu este cel ce face bunătate, nu este până la unul“ (Ps. 13, 3).

Ca Români, descendenți ai poporului care cucerise odinioară lumea și care, după cum ni se spune în Evangelia s. Ioan (c. 11, 47-52) prin alegerea dumnezeiască a devenit poporul ales al noului Testament, și ca creștini cari purtăm numele lui Cristos, suntem chemați în primul rând să ne sesizăm de advertisementul ce ni-l dă bunul Dumnezeu prin acest groaznic război mondial și să ne reîntoarcem cu toții la Cristos și să păzim legile Lui.

Nu e de ajuns să spunem că soldații noștri viteji apără crucea și opresc năvălirea celor fără Dumnezeu.

Trebuie noi înșine cu toții să fim pătrunși de învățătura creștinească, — să ducem noi înșine o viață creștinească, așa cum ne-o poruncește Mântuitorul nostru Isus Cristos și sfânta sa Biserică. Acest creștinism să pătrundă în viața de stat. Contrar acelorora pentru cari credința este o fațadă goală, fără fond, cari cred că au satisfăcut dacă au aprins o lumânare în biserică și au făcut 3 cruce la repezeală, trecând pe dinaintea unei biserici.

Bătrâna și totuși veșnic tinăra noastră „Asociațiune“ ai cărei membrii sunt sau ar trebui să fie toți intelectualii ardeleni, trebuie să premeargă cu exemplu bun și în aceasta privință, să îmbrace toate acțiunile sale în haina creștină. Și dacă ne vom întoarce la bunul Dumnezeu și vom face nou legământ, că de aci încolo vom păzi toate poruncile așa cum voește cel Atotputernic, El, cum a ajutat Dlu Mareșal Ion Antonescu Conducătorul Statului să recucerească părțile pierdute din răsărit, ne va ajuta să ne reîntregim hotarele și la apus și la miazăzi, și ne va păzi Neamul și Țara „de ciumă,

de foamete, de cutremur, de foc, de sabie, de venirea altor neamuri asupra noastră și de războiul dintre noi... Și bunul și iubitorul de oameni Dumnezeu nostru va întoarce toată mânia ce este pornită împotriva noastră și ne va scăpa de urgia, care pe dreptate e asupra noastră“ (E. L.).

În numele bisericii române unite salut Adunarea Generală, și rog pe Atotputernicul ca să binecuvinteze întreaga activitatea pe care „Astra“ o desvoaltă pe teren cultural și economic, spre binele neamului și spre înflorirea iubitei noastre Patrii.

Dorim preot fără echivoc

În primele veacuri de creștinism, pretutindeni se vedea degetul Domnului. Astăzi, când bate vântul raționalismului orgolios, se vrea remarcat numai dreptul omului.

Pentru asemenea vremuri Mântuitorul n'are lipsă de slugi în doi peri. Ci vrea, pe bună dreptate, preoți bărbați, sfinți ca David, tari ca Samson și înțelepți ca Solomon. Zorici și zămbitori, sinceri și deschiși la vorbă, la ținută, la faptă. Doar francheta formează trăsătura fundamentală a omului de caracter. „Vorba voastră fie: da, da; nu, nu“, zice Mântuitorul (Mt. 5, 37). Care va să zică vorba de da, sau de „nu“, trebuie s'o spunem cu o hotărâre de neclintit. Așa încât celui care ar căuta, cu ori și câte valuri de stăruințe, să ne înduplece pentru ceva lucru incompatibil cu situația noastră de preot, să i-se taie pofta dela început. Să-l facem adică din primul moment să primească senzația, că albul trebuie să fie alb și negrul trebuie să fie negru.

Între aceste menționate antiteze însă, se impune o radicală deosebire. Și ca faptă și ca vorbă. Căci a vorbi în doi peri, a vorbi între „alb“ și „negru“, între „da“ și „ba“, a vorbi cu „poate“ și cu „nu știu“, cu amănări de azi pe mâine, însemnează pur și simplu că ești lasă-mă-să-te-las“, nu „incurcă lumea“, un blazat incapabil de fapte curajoase. Firește că linia de gândire a unui asemenea om, nu mai e dreaptă, ci un fel de politică de struț care, prins în vârtejul unei dis-

FOIȚA „UNIRII“

Parohul din Ars

— Modelul preotului supranatural —

(2)

Nu vă voi reaminti în amănunte aceste scene pe care le aveți prezente în minte și care durară timp de mai bine de 30 de ani: diavolul apărea sfântului preot sub forme oribile, făcând în jurul lui o larmă înspăimântătoare, aruncând toate obiectele din casă unele peste altele, murdărind mobila, scuturând patul sau punându-i foc pentru a-l împiedeca de a se odihni puțin. Întreg acest război extern pare ridicol, pueril și de necrezut în ochii snobismului contemporan.

Și cu toate acestea e atestat de mărturiile cele mai numeroase, cele mai circumstanțiate, ale unor personaje dintre cele mai demne de credință, după cum puteți să cetiți în viața sa. Și se explică în modul cel mai rațional, pentru cei ce știu reflecta, prin ceea ce s'au putut numi *psihologia diavolului*.

Parohul din Ars este un sfânt. El convinge sufletele, le smulge din viciu și le ferește de iad; el combate și distruge în fie-

care clipă a vieții sale una dintre operile diavolului. Acesta concepe o ură îngrozitoare, despre care nimic aci pe pământ nu ne poate da o idee. Ar vrea să se răzbune pe acest om, să-l nimicască, după ce l-ar fi făcut să sufere cele mai înfiorătoare chinuri. Ar dori tare să-l reducă la desnădejde, la revoltă, la blasfemie contra lui Dumnezeu, după cum lovise altădată pe Iov, pentru a-l sili să blasteme pe Creator. În lipsă de o astfel de mare învingere s'ar mulțumi și numai cu un ușor succes, ca de exemplu să-l facă pe sfânt să cadă în nerăbdare și tristețe, preludiul descurajării. El ar socoti de a nu-și fi pierdut vremea, dacă ar putea să-l desamăgească și să-l îndepărteze puțin de această viață austeră care pare așa de rău răsplătită de Dumnezeu, sau dacă, pentru a avea pace, liniște, câteva ore de odihnă, bunul paroh ar consimți să mai slăbească cu fervoarea și mortificarea.

Atare este scopul satanei exersând această persecuție. Cu totul contrar este scopul lui Dumnezeu pormându-o. El înțelege să dea servitorului său, ca altădată patriarhului Idumei, o nouă ocazie de a suferi, de a merita și de a face să strălucească virtutea sa. Prigonit de Satana, parohul din Ars se va arunca și mai tare în mâinile lui Dumnezeu, după cum un copil amenințat se refugiază spre tatăl său, cu atât mai mult elan și mai multă încredere. Văzând cât de odioase sunt

faptele sale iadului, va conchide că trebuie să fie foarte scumpe cerului și va afla în această gândire o incurajare pentru a se dăruia cu și mai multă ardoare.

Atari sunt vederile și motivele diametral opuse cari împing pe Dumnezeu să permită și Satana să exerseze aceste violențe și aceste hărțueli, pe care le cetim în viața Sfântului Ioan Vianney. Aceasta este explicația rațională și psihologică ce se poate da acestei intervenții diabolice, așa de ciudate la prima considerare. Și noi vedem că într'adevăr scopul voit de Dumnezeu a fost atins în mod splendid, că tactica Satanei a fost dată pe față și dejucată de către acela care trebuia să-i fie victimă. Vedem cât de mult s'a sfințit parohul din Ars în acest aspru noviciat. Cu cât era mai torturat de acela pe care-l numea *Grappin*, cu atât sufletul său se ridica spre Dumnezeu cu fervoare, apoi practica deviza lui Hristos: *oratione et jejuniis*, după cum vom vedea numai decât.

Câteodată, după lungi zile de muncă apostolică, mărturisiri și predici, intra în casă epuizat pentru a se odihni timp de 2—3 ceasuri. Însă diavolul i-le disputa prin odioase vexațiuni. Atunci sfântul zicea: „Doamne, îți ofer jertfa odihnei mele pentru mântuirea păcătoșilor“. În fața acestei carități eroice, diavolul își lua tălpășița, învins, furios, văzând că nu putea decât să contribuie la sfințirea și prin urmare la întărirea adversarului său.

cuții ce miroasă a necredință, își bagă capul în năsip și tace chitic. Sau dacă spune ceva, ea arbitru evanghelic ce e. le spune la întâmplare și cu multiple posibilități de interpretare. Pipăind pulsul logic al acestui graiu, vezi numai decât că e debil, anemic, rău-simplaminte că e un joc de artificii.

Să presupunem totuși, că s'a răspuns într'o măsură de 50%. Dar tot la zero se reduce și această trudă înjumătățită. Pentru că tot răul din lume se naște din lămuriri exprimate pe jumătate și din lucruri isprăvite tot pe jumătate. Pentru care motiv zicala: sau tot sau nimic, o socotim drept un principiu bine venit. Fără 'ndoială că lăsatul plugului în mijlocul agrului, provine din toropeală. Oci, în atari împrejurări unor liber profesioniști, sub formă de acuză justificată, poporul le spune pe față că: strâmbă lucrurile drepte. Dar de noi, preoții aflați în aceeași soarte, să zicem, ce s'ar putea spune...? Apoi că cu pilda vieții noastre, am mutilat adevărul religios-moral și în calitate de proprii lui chivernisitori?!

Firește că toropeala, indiferența sau inerția pastorală tinde tot mai mult să ne stăpânească, pentru că oricând să ne poată porunci cu ușurință sau pentru a ne împinge cu putere, sau pentru a ne atrage cu plăcere, acolo unde nu ne este îngăduit a ne arăta nici măcar în treacăt la vedere. — Mai dureros e faptul, că cei ademeniți ademenesc și pe alții. Din care stânjeneală, sau boală, e sigur că nu vom mai reuși să îndrumăm sufletele păstorilor noștri spre culmea curată a evlaviei. — Dar pentru prăvălirea pomenită, sentința o avem dată. Sentința fixată în cuvinte clare și lapidare, justă și neiertătoare: „*Fliudcă nu ești nici cald, nici rece, te voiu vărsa din gura mea*”. (Apoc. 3, 16).

Ca impuls intru a preveni aceea osândă, respectiv de a ne desmorți din acea letargie, să auzim pe Sf. Pavel: „Cuvântul nostru care a fost către voi, nu a fost „da” și „ba”. Pentru că Fiul lui Dumnezeu... cel vestit (de noi) nu a fost „da” și „ba”, ci „da” a fost întrânsul” (II. Cor. 1, 18-20). Cu alte cuvinte, luptătorii bizelui să favorizeze răvna pentru cu-

vântul Domnului, nu s'o compromită (Papa Piu XII). Cum o vor favoriza? Apoi așa că vor mobiliza toate energiile morale și intelectuale, ce-i sunt într'o continuă improspetare, pentru a constitui, în anumite împrejurări date, un flux spiritual de râvnit. Iată secretul bărbaților cu voință încordată pentru fapte categorice numai pozitive, sau numai negative. Mai au și o convingere sfântă și o conștiință curată adevărații luptători și apărători ai Evangheliei, din a căror personalitate țâșnește deodată și ideea și acțiunea, întocmai precum fulgeră din soare lumina și căldura.

Toate acestea pentru o urcare din treaptă în treaptă, spre culmea zelului. Ca să ne aflăm în pulsul vremii și în ritmul progresului.

Trăiască deci preotul plin de hotărâre și de zel, atât de necesar acestor vremuri grele, de înclăștare, de încercare.

Pr. Oct. Fulcea

Un Vlad Țepeș?...

Dorința aceasta, pe care o aud mereu dela România Mare încoace, până în ziua de azi, nu este nici creștinească și nici pentru veacul al douăzecilea.

Că nu e conformă cu învățătura creștină, cred că nu mai este nevoie să o lămurim, doar că: a lua viața omului, aceasta e dreptul suveran al lui Dumnezeu.

Pe plan omenesc, noi cari trăim pere-mi-se în veacul al douăzecilea, nu o putem accepta sub nici un motiv și sub nici un regim. E ușor să pornești a tăia capetele, dar e cam greu să te oprești în a judeca absolut just (ceea ce este iarăși absolut imposibil), că anume *când și pentru ce și cui se taie capul*. Tăierea capetelor e în funcție de principiul pe care îl aplic (se pot aplica atâtea) și de ideea în serviciul căreia mă aflu. Dar dacă vine un alt regim (și regimurile se schimbă) și se stabilește un alt principiu, prea ușor ne putem pomeni că se taie capul celui ce a venit prin țară cu acest mijloc de purificare social-morală, în regimul trecut. Iar

la urmă, mergând așa, mai departe, ne pomenim că ne tăiem unii altora capetele...

Indreptarea unei societăți, la nici un caz nu depinde de efectele gholitinei, de sancționări capitale. Exemple avem destule, în decursul celor nu știu câte sute de mii de ani.

Indreptarea societății e în funcție de mijloacele de constrângere și sancțiuni necapitale, — dar mai pe sus decât de aceste mijloace îndreptătoare de oameni, e în funcțiune de *educație*, — educația copilului, — educația cetățeanului, deci educația colectivității sociale.

Negreșit —: educația creștină. —

Educația nu se face prin represiuni și constrângeri și nici prin Decrete și Ordonanțe, —: acestea opresc în loc răul, pe un timp; constrâng pe om să meargă pe drum drept și sancționează răul săvârșit. —

Educația cere timp și colaborarea tuturor cetățenilor, —: a lui Vlad Țepeș niciodată, însă. — Accentul în viața de toate zilele, a Statului și Națiunii, trebuie pus din greu pe cultură-educație.

E atât de ușor să luăm rolul simplist al lui Vlad Țepeș, — dar e atât de greu, să faci pe dascălul Neamului, fie acela ori cât de mic. Hristos nu cu săbii și țepe a îndreptat lumea pe calea desăvârșirilor moral-sociale.

Valeriu Bora

Gradațiile canonicilor. Ministerul Cultelor, la începutul anului curent, a luat măsura ca — pe lângă respectarea drepturilor câștigate — canonicilor și consilierilor eparhiali să nu li-se dea gradații după salariul de canonic, ci după acela de preot. Măsura s'a luat în urma unui aviz dat de consiliul superior al avocaților Statului.

Ca urmare, noii canonici abia primesc ceva mai mult decât primeau la parohie, unde aveau și locuință, stole, sesie. Evident, din această cauză instituția suferă. Până aci, canonicii se recrutau dintre cei mai distinși protopopi (vicari), parohi, profesori ori funcționari centrali. Azi abia dintre aceștia din

Această luptă, Domnilor, ne-a servit să cunoaștem mai bine pe dușmanul parohului din Ars și pe însuș parohul din Ars. Nu mi-aș fi pierdut vremea reamintindu-vi-o, dacă aș fi putut să vă întăresc convingerile asupra acțiunii diavolești adeseori atacate de duhul sceptic și frivol al veacului. Se văd în zilele noastre catolici, sdruncinați de sofismele sau sarcasmele raționaliste, și câștigați de un subtil respect omenesc, ajungând până acolo încât nu mai cred în personalitatea diavolului sau cel puțin în intervenția sa sensibilă în afacerile acestei lumi. În aceasta ei nici nu mai sunt creștini, deoarece li-e rușine de Evanghelie, care afirmă sus și tare această intervenție. Ceea ce este mai alarmant, e că aceia care sunt constituiți prin caracterul lor de păzitori ai supranaturalului, greșesc câteodată asupra acestui punct. Ei minimizează acțiunea diavolească, o reduc la nimic sau chiar o escamotează. Și iată pentru ce e rar să auzi căzând de pe anumite amvoane acest nume de diavol sau de Satan care revenea așa de des pe buzele lui Hrist și ale Apostolilor. Să ne păzim de orice exagerare; să fim prudenți și rezervați ca și Biserica, înainte de a afirma într'un caz particular prezența sau acțiunea diavolească. Dar să fim hotărâți asupra principiilor și să ne păzim, printr'o lașe compromitere, de a face jocul acestui domn al întunerecului căruia nu i-e teamă de nimic așa de mult ca de lumină.

II.

Cele două trăsături mai puternice care caracterizează viața interioară a parohului din Ars și care explică fecunditatea extraordinară a ministerului său sacerdotal, sunt tocmai rugăciunea și mortificarea, pe care Mântuitorul ni-le recomandă pentru a învinge pe Satan.

Luată în sensul său cel mai larg, rugăciunea este ridicarea sufletului spre Dumnezeu și pria urmare unirea sufletului cu Dumnezeu prin actele inteligenței și ale voinței. Or, această unire, necesară oricărui creștin, e necesară mai ales aceluia care vrea să alunge diavolul și să facă să domnească Dumnezeu în lume și prin urmare omului de acțiune și apostolului.

Preotul însărcinat cu grija sufletelor nu este un contemplativ din Thebaida. Caritatea îl cheamă la căpătâiul bolnavilor, la catehism, la școală, la patronaj, la cercul parohial, câteodată la atelier și la fabrică, dacă poate să pătrundă acolo. Trebuie să meargă la popor. Dar să nu uite să ducă pe Dumnezeu cu sine în inima sa, și să nu-l lase la ușă ca pe un tovarăș genant. Să se simtă totdeauna în privirea sa, în vorba sa, în zâmbetul său, în veselia sa, apostolul care-și iubește Stăpânul său, și care vrea să-l facă iubit. Fără așa ceva ministerul său, oricât ar părea de strălucit, ar fi golșteril. Dacă apostolul nu se cugetă la Dumnezeu, se va cugeta la sine însuș; și atunci

frumonsele cuvinte de dreptate și de caritate, cu cât vor răsuna mai sgomotos în vorbirile sale, cu atât vor răsuna mai fals: nu vor acoperi decât egoismul, și egoismul clădește pentru Satana în loc de a-i distruge operele. Dimpotrivă, omul trăește în unire cu Dumnezeu prin rugăciunea care se imbibă de har și de dumnezeire, devine prin această înfricoșător pentru iad ca și Dumnezeu pe care-l poartă în sine. E un chivot viu, un fel de sacrament care sfințește prin simplul contact. Satana fuge dinaintea pașilor săi. Când Mântuitorul nostru Isus Hristos se apropie de cei îndrăciți, diavolii îi strigau: Isus din Nazaret, de ce vii să ne chinuești? Diavolul se plânse în acelaș fel într'o zi parohului din Ars: „*Ah, cât mă faci să sufer!* Dacă s'ar afla trei inși ca tine pe pământ, împărăția mea ar fi distrusă!” Înțelegeți, Domnilor, dacă oamenii de rugăciune, sfinții, s'ar înmulți printre noi, patimile, păcatele, crimele, nedreptățile, mizeriile, care formează împărăția Satanei, ar dispărea. Oh, cât ar fi atunci societatea de fericită! Rugăciunea pe care o înalță un sfânt la cer, cade ca o rouă binefăcătoare pe pământ. Oh, cât ar trebui s'o dorească și s'o ceară lumea! *Rorate coeli!*

Această măreață putere de a alunga diavolul, parohul din Ars a câștigat-o prin unirea cea mai intimă și cea mai constantă cu Dumnezeu. Des de dimineață, se scoală și se gră-

urmă dacă va mai primi cineva să fie canonic, dar aceștia nu totdeauna întrunesc știința și experiența pastorală.

Măsura — credem — provine de acolo, că canonicii și consilierii eparhiali sunt considerați *funcționari pur administrativi*, cari nu au nimic cu *preoția*, ci ar putea fi și *laici*. Nu știm cum stă chestiunea cu consilieri la frații ortodocși, dar canonicii sunt cei mai aleși dintre *preoți*, ei reprezentând personalul catedral (arhipresbiter, arhidiacon, etc.), primii *demnitari* ai Bisericii, după episcop, nu sunt simpli funcționari administrativi. Asta, în spiritul Legii de organizare a Bisericii catolice, organizare pe care o respectă legile țării noastre. Iar Concordatul cu Roma prevede, că la toate eparhiile se păstrează capitulul canonicilor în starea juridică și patrimonială din 1927. Iar la 1927 starea patrimonială, adică sistemul de salarizare a canonicilor era cel stabilit prin decizia Goldiș din 1926: gradații la salariul de canonic, calculate după anii serviți ca preot ori ca profesor.

Că până acum lumea nu s'a alarmat pe această chestie e din cauza că nu se aplică decât canonicilor și consilierilor creați mai nou, iar cazuri nu s'au ivit decât în unele eparhii. Ar trebui totuș să se sesizeze întreaga Biserică și să intervină energie pentru revocarea măsurii atât de neînțeleasă și atât de păgubitoare intereselor bisericesti. (b)

Colțul catehetic

Școala de experimentare pentru religie

Pentru orice muncitor, din orice domeniu, o recunoaștere în chip de „exemplu admirabil“, cum scrie Reverendissimul Dr. Nicolae Brnzeu

bește la biserică. E abia la ora 2, și el îi trece deja pragul. Ochii săi caută chivotul și nu se mai deslipesc de pe el. În genunchi, cu privirea fixată asupra lui Christ cel preaiubit, îl adoară, îi vorbește, îi dă numele cele mai iubitoare și-i cere iertare pentru păcătoși. Se ridică beat de iubirea divină. E gata să urce treptele altarului. Atunci rugăciunea sa devine mai intensă, mai serafică. Lumea aleargă din toate părțile să asiste la liturgia unui sfânt. Privirea sa se însuflește sau se înmoaie în lacrimi. El vede pe Christ! El vede pe Dumnezeu! Acesta e cuvântul care circulă prin mulțime. Și într'o zi el însuș, fără să bage de seamă, dă o bază acestei convingeri generale: „Sunt unii preoți, zice el, care văd în fiecare dimineață pe Isus Hristos în ostie“.

În timpul zilei, nu părăsește altarul decât pentru vizitele pe care i-le poruncește caritatea și ministerul său parohial. Dar de îndată ce e liber, revine cu grabă. Sufletul său zboară în jurul chivotului, ca și albina în jurul floarei. Și floarea care-l atrage, care-l îmbalzamează, care-l îmbată cu nectarul său, e floarea grâului divin, floarea ostiei. S'a nutrit din ea dimineața la sfânta Liturghie. Revine în fiecare ceas al zilei, și se afundă în ea prin rugăciune și cuminecare spirituală, adică prin unirea constantă a sufletului său cu Isus. Și această imagine care este frumoasă și îndrăzneată, dela acest om nu prea literat, o împrumut: „Când te-ai cuminecut, spunea el, sufletul se rostogolește în balsamul dragostei divine ca și albina printre flori“.

(Urmează)

Trad. Ioan Vultur

într'un număr recent al „Unirii“, în care a inaugurat „colțul catehetic“, nu poate fi decât un stimulent pentru mai departe silința pe calea apucată, a școlii active.

Dar profagonistul școlii active în cateheză e însuși canonicul Brnzeu. D-Sa a introdus desemnul în religie cu deosebită semnificație pentru cateheză. Un copil, care desemnează leagănul lui Isus în ieslea boilor, pornește dela acelaș sentiment, care-l însuflețea pe Murillo, când desemna ingeri, numai talentul în creație îi deosebește pe unul de altul.

Astăzi este tocmai timpul potrivit pentru inaugurarea unui nou ciclu de promovarea catehezei. În sprijinul unei mișcări cu răsunet, cred, că ar trebui deschisă o școală de experimentare pentru religie, aici în Blaj, sub auspiciile comisiei catehetice ori în Lugoj sub privirea vigilență și părintească a aceluia, care și-a închinat viața catehezei.

Școala de experimentare catehetică ar putea deveni un mic seminarium de comunicări teoretice și de demonstrații practice. În această privință, nu am fi noi cei dintâi. Profesorul de pedagogie dela universitatea catolică din Milano, Mario Casotti, a înființat în satul său natal din nordul Italiei o astfel de școală, după ce a făcut asupra școlii active „un examen senin și științific“ aflând că e o tehnică pedagogică, o artă pedagogică, care n'ar trebui lăsată în mâinile dușmanilor religiei, ci trebuie pusă în serviciul marilor ideale, pe baza cărora e construită ordinea seculară a civilizației moderne, creștină și romană“, cum se exprimă D-Sa în prefața cărții sale intitulată: „Scuola attiva“.

Cu școala de experimentare am ieși și noi din faza tatonărilor. Nu văd nici-o piedică, care ar putea sta în calea realizării; dimpotrivă, religia ar păși, cum îi stă bine, în fruntea altor discipline.

Toma Cocișiu

Știri mărunte

Spre știre. A apărut Istoria Bisericii pentru cl. IV. secundară, de pâr. Plaiianu și se capătă cu 190 Lei exemplarul la Librăria Seminarului din Blaj.

Pelerinaje. În eparhia Lugojuului a avut loc, în August și Septembrie a. c., pelerinaje la Radna, în 15 August și 8 Septembrie (cel dintâi pelerinaj l-a condus pâr. Dr. Iuliu Rațiu dela Timișoara, al doilea pâr. Dr. Nic. Brnzeu dela Lugoj), la Racovița (8 Sept.), cu Preasf. Ioan Bălan episcop, în frunte; la Plosca-Baia (8 Sept.), predicând pâr. Iosif Nistor și la Pristop. Aici a cuvântat pâr. R. Stoica, vicar la Hațeg. Pretutindenea s'au încrestat numeroase apropieri de Sf. Taine.

Avioane doborite de pe cerul Constanței. Dela Președinția Consiliului de miniștri din București se comunică: „În ziua de 28 Sept. a. c., la orele 12-5, avioane sovietice de tipul D. B. 3, au atacat portul și orașul Constanța. Datorită reacțiunii prompte, și deosebit de puternice, a apărării aeriene locale, nu s'au înregistrat pierderi materiale. — Artileria A. A. româno-germană a doborât 4 din cele 6 avioane dușmane.“

România a recunoscut guvernul fascist. Führerul Hitler a făcut cunoscut Conducătorului Statului Român că guvernul german a recunoscut guvernul fascist de sub conducerea Ducelui. Rugat de Führer să facă așigderea, d. Mareșal Antonescu a scris imediat Ducelui Mussolini că și România recunoaște noul guvern fascist.

Tentație serioasă? Ziarul suedez *Stockholms Tidningen* — după cum transmite S. P. P. din București, — publică un articol care de încheiere notează că pentru Stalin e tot mai serioasă tentația de a încheia pace separată cu Germania. Firește că numai dacă prin aceasta ar apuca la câștiguri teritoriale mai însemnate decât luptând alături de aliații democrați cari, în caz de biruință, de bună seamă că n'o să se închine la idoli satrapi.

Tipografia Seminarului Blaj

Patriarh deochiat. Ermogen, căpetenia bisericii ortodoxe din Croația, fost mitropolit al Ecaterinoslavului (azi Dniepropetrovsk) n'are nici o încredere în pravoslavia și legiuirea lui Serghie, nou patriarh sovietic. Zilele trecute a ținut să declare reprezentanților presei că între ortodoxie și comunism există o prăpastie de netrecut. După care a continuat: „Stalin abuzează de tradiționalul devotament al poporului față de biserică. Ultimul patriarh legal, Tichon, a susținut până în ziua de azi punctul său de vedere că biserica ortodoxă trebuie să rămână independentă și acest punct de vedere trebuie să rămână atâta timp cât va exista bolșevismul. Alegerea patriarhului rus s'a făcut pe de o parte sub puternica presiune a guvernului sovietic, iar pe de altă parte este în contrazicere cu regulamentele bisericii, deoarece alegerea este valabilă numai dacă este făcută de întregul consiliu al bisericii ortodoxe, deci a tuturor episcopilor și mitropoliților ruși din țară și străinătate. Un bun creștin și ortodox nu poate să aibă nici o încredere în Stalin și acoliții lui“.

Locale. Dumineca viitoare, a IV-a după Înălțarea Sf. Cruci, va predica în catedrală pâr. A. Plaiianu, profesor de religie.

Nemții au ocupat insula Corfu. În 27 Sept. c., grupuri de luptători germani au debarcat în insula Corfu. Faptul s'a petrecut în urma împrejurării că trupele italiene cari dețineau insula și erau credincioase lui Badoglio, au respins un ultimatum nemțesc și s'au opus cu arma debarcării nemților în acest ostrov ce aparține Italiei.

Am intrat în toamnă. Începând cu 12 minute după miezul nopții de 24 Sept. c., Soarele a trecut în emisfera sudică. La acea dată ziua a fost egală cu noaptea. După aceea însă ziua a început să scadă, iar noaptea să crească. Și tot așa va continua, până la 22 Decembrie, când fenomenul se va petrece invers.

† **Ioan Pinteș**, protopop onorar, fost contabil la Cassa Centrală Diecezană din Lugoj, a trecut la cele veșnice în 24 August a. c., în anul : 8 al vieții. Fiu de preot bănățean — lucru rar ca un fiu de preot bănățean să se facă și el preot — odrasla pâr. Petru Pinteș din Nevrincea, după frumoase studii comerciale, a intrat totuși la teologie, făcându-se preot și slujind la altarul Domnului în parohia extrem de săracă pe vremea aceea, Ohab-forgaci, iar după aceea la Administrația Centrală Capitulară din Lugoj, unde, cum încreștează *Sionul Românesc*, (30, IX. 43) s'a dovedit în toată vremea bun cunoscător al tuturor chestiunilor aparținătoare serviciului său și fiind în aceeaș vreme și om de muncă. — Odihnească în pace după viața greu încercată!

† **Leonte Moldovanu**, fost președinte al Senatului și ales parlamentar 22 de ani consecutiv, neuitat primar al Brăilei, de numele său legându-se, între altele, pavarea întregului oraș, a încetat din viață în Sept. c., la vârsta de 78 de ani. A fost înmormântat în Șinca Veche, satul său natal. Rămășițele-i de lut au fost petrecute la groapă de o mulțime imensă. Conducătorul Statului a fost reprezentat de d. general Gh. S. Gheorghiu. — Odihnească în pace!

MITROPOLIA ROMÂNĂ UNITĂ — BLAJ

Nr. 6156-1943

Catedră vacantă

La Școala Normală de fete din Blaj este vacantă catedra II de educație fizică.

Cele cari doresc să ocupe prin suplinire această catedră trebuie să îndeplinească condițiile cerute de legea generală a învățământului secundar, precum și condițiile Legii speciale, care regulează raporturile dintre școlile confesionale române și Ministerul Culturii Naționale.

Cererile însoțite de acte se vor înainta Mitropoliei Române Unite din Blaj până la data de 10 Octombrie 1943.

Blaj, din ședința consistorială ținută la 25 Sept. 1943.

Valeriu Traian
Administrator Apostolic